

Vanhustyön eettinen luonne

- Käytännöllinen jäsenitys työn eettisestä luonteesta

Tiina Soukiala 04.02.2020

Etiikka

- Kyse hyvästä ja pahasta sekä oikeasta ja väärästä
 - Eettinen ulottuvuus läsnä asiakastyössä jatkuvasti
 - Eettiset ristiriidat kuormittavat työntekijää erityisesti
 - Työntekijän valta-asema asettaa erityisen eettisen vaateen
- Eettinen osaaminen on olennainen osa työntekijän ammattitaitoa

Eettinen toiminta työssä

Eettinen toiminta perustuu:

- Perus- ja ihmisoikeudet
- Ammatilliset eettiset ohjeet, työnantajan eettiset periaatteet
- Arvot ja ihmiskäsitys: käsitys hyvästä elämästä

Eettiseen toimintaan vaikuttaa mm.:

- Toimintarooli ja siihen liittyvä liikkumatila
- Tunteet, elämänkulku ja –kokemukset,
- Kiire, oma jaksaminen
- Asenteet
- Autettavan suhtautuminen autetuksi tulemiseen

Etiikan näyttämöt

- Asiakastaso
 - esim. asiakaskohtainen vuorovaikutus, henkilöiden käsitykset hyvästä
- Organisaatiotaso
 - esim. päätöksenteko, työn organisointi, johtaminen, organisaation käytännöt
- Yhteiskunnallinen taso
 - esim. yhteiskunnan arvostukset, resurssointi, yleinen käsitys hyvästä

Keskeisiä eettisiä periaatteita

- Asiakaslähtöisyys
- Osallisuuden edistäminen
- Syrjinnän vastustaminen
- Ihmisarvo ja oikeudenmukaisuus
- Itsemääräämisoikeus
- Yksityisyys

Päämäärä on mahdollisimman hyvän elämän edellytysten turvaaminen ikääntyneille

Esimerkkejä eettisistä ristiriitatilanteista

Asiakastaso:

- Itsemääräämisoikeus, vapaus \leftrightarrow turvallisuus, välttämätön huolenpito
- Työntekijän arvot, käsitykset \leftrightarrow asiakkaan arvot, käsitykset
- Asiakkaan hyvä \leftrightarrow läheisen hyvä
- Ammatilaisen hyvä \leftrightarrow asiakkaan hyvä

Organisaatiotaso:

- Asiakkaan hyvä \leftrightarrow työntekijän jaksaminen, kiire, työnorganisointi
- Resurssit \leftrightarrow ihmisen tarpeet, työntekijän arvot, eettiset ohjeet
- Tietosuoja \leftrightarrow asiakkaan tehokas auttaminen
- Priorisointi
- Päätöksenteon oikeudenmukaisuus
- Ammattitaidon ylläpitäminen

Yhteiskunnallinen taso:

- Poliittinen päätöksenteko
- Julkinen keskustelu
- Media

Miten ratkaista eettisiä ristiriitatilanteita

- Tietoisuus työn eettisestä luonteesta
 - Mahdollisuus pysähtyä asiakastyössä kohdattavien kysymysten äärelle
 - Yhteisiä menettelytapoja ja suuntaviivoja
 - Yhteinen eettinen keskustelu ja työnohjaus
 - Esimiehen tuki ja eettinen johtaminen
 - Oikeudenmukainen ja eettisesti toimiva organisaatio
 - Rakenteellinen työ, vaikuttaminen
-
- Tunnista, pysähdy, punnitse/keskustele, ratkaise

A photograph showing a close-up of an elderly person's hands being held by a younger person. The elderly person is wearing a beige cable-knit sweater and dark blue jeans. They are holding a small, round, yellow and blue ball. The younger person is wearing a light-colored sweater. The background is slightly blurred, showing another person in a green sweater sitting next to them. The overall mood is warm and supportive.

Kiitos!